

М.О. Нежива, канд. екон. наук, доц. (*Київський національний торговельно-економічний університет*)

ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АУДИТУ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ

Невизначеність та ризику, які притаманні діяльності підприємств викликають потребу у проведенні аудиту, який дозволяє прийняти своєчасні управлінські рішення. Головним завданням аудиту злиття та поглинання є своєчасне виявлення відхилень у даному процесі та з'ясування способів їх подолання. Найбільш розвинені країни світу, такі як Великобританія, США і Канада мають досвід проведення аудиту злиття та поглинання:

- ◆ методика проведення аудиту злиття та поглинання має базуватися на загальноприйнятих міжнародних стандартах аудиту;

- ◆ відбувається адаптація рекомендацій з проведення аудиту під кожен конкретну перевірку;

- ◆ аудит злиття та поглинання проводиться з урахуванням критеріїв, беручи до уваги практичний досвід.

Постулати аудиту злиття та поглинання мають базуватися на основі аналізу практики його проведення, а саме:

- контроль здійснюється за ходом реалізації управлінських рішень щодо процесу злиття та поглинання, а не за процесом їх прийняття;

- аудит злиття та поглинання проводиться задля дослідження їх ефективності.

Аудит злиття та поглинання – це завдання з виконання погоджених процедур, що є системним, цілеспрямованим, організаційним процесом отримання, незалежної перевірки та експертно-аналітичної оцінки даних щодо процесів злиття та поглинання, з належною увагою до встановлення рівня відповідності критеріям, і на основі цього висловлення думки щодо ефективності діяльності підприємства та відповідності встановленим критеріям, а також надання рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності процесів злиття та поглинання.

Метою аудиту злиття та поглинання має бути висловлення думки щодо відповідності встановленим критеріям ефективності та передбачення вирішення поставлених завдань. Основні завдання аудиту злиття та поглинання:

- оцінка діяльності підприємства, в тому числі визначення його фінансового стану;

- оцінка надійності системи внутрішнього контролю операцій злиття та поглинання;
- оцінка ризикових зон в діяльності підприємства щодо ефективності злиття та поглинання;
- визначення критеріїв аудиту злиття та поглинання;
- встановлення фактів і рівня відхилень, які негативно впливають на результати операцій зі злиття та поглинання підприємства;
- підготовка рекомендацій щодо підвищення ефективності операцій зі злиття та поглинання підприємства.

У процесі аудиту злиття та поглинання має вивчатися:

- ефективність діяльності підприємства торгівлі в цілому та операцій зі злиття та поглинання зокрема;
- обґрунтованість поточних та стратегічних планів діяльності підприємства в розрізі операцій зі злиття та поглинання;
- наявність неточностей та неузгодженостей у чинному законодавстві та можливість багатозначного його трактування в контексті операцій зі злиття та поглинання;
- логічність управлінських рішень, прийнятих керівництвом підприємства торгівлі щодо операцій зі злиття та поглинання;
- обґрунтованість та доцільність операцій зі злиття та поглинання підприємства.

Вимоги до проведення аудиту злиття та поглинання:

- аудит злиття та поглинання підприємства повинен мати чіткі цілі та терміни;
- питання аудиту злиття та поглинання повинні визначатися на основі їх релевантності;
- аудит злиття та поглинання повинен здійснюватися з використанням критеріїв і показників, які забезпечують підстави для формулювання висновків;
- у ході аудиту злиття та поглинання повинні бути підготовлені необхідні рекомендації щодо усунення виявлених недоліків та підвищення ефективності операцій зі злиття та поглинання;
- аудит злиття та поглинання повинен завершитися складанням звіту.

Таким чином, аудит злиття та поглинання передбачає максимальне забезпечення прозорості та прогнозованості діяльності підприємства, дозволяє виявляти недоліки та запропоновувати шляхи підвищення ефективності операцій зі злиття та поглинання.